

ת"פ 10562/09/20 - מדינת ישראל, באמצעות תביעות מרכז - שלוחת נתניה נגד ליאור גבאי

בית משפט השלום בנתניה
ת"פ 10562-09-20 מדינת ישראל נ' גבאי

לפני: כבוד השופט גיא אבנון

המאשימה: מדינת ישראל

באמצעות תביעות מרכז - שלוחת נתניה

נגד

הנאשם: ליאור גבאי

בשם המאשימה: עו"ד רוני אלסטר, עו"ד דור כהן

בשם הנאשם: עו"ד קארין בן עמי

גזר דין

1. הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירות איומים והיזק לרכוש במזיד, והופנה לקבלת תסקירי מבחן. כן הוזמנה חוות דעתו של הממונה על עבודות שירות, שמצא את הנאשם כשיר. כתב האישום המתוקן מחזיק שני אישומים. אישום מס' 2 - ביום 28.8.20 שוחח הנאשם בטלפון עם אחיו, ואמר לו כי "אני יכול להגיע למצבים שאני יכול לרצוח בן אדם בלי להרגיש". בגין אישום זה הורשע בעבירת איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשלז-1977 (להלן: חוק העונשין). אישום מס' 3 - במועד הרלוונטי התגורר הנאשם עם אמו - ילידת 1956. גב' רונית מורי שימשה כאפוטרופוס של האם מטעם עמותת "רעות", ואילו מר עמוס אמיתי שימש כבקר על חוסים הזקוקים לאפוטרופוס (להלן בהתאמה: רונית, עמוס). ביום 3.8.20 בשעות הבוקר הגיעו רונית ועמוס לבית בעקבות דיווח על "התפרעות" הנאשם במקום. עמוס ניסה להעיר את הנאשם, אשר קילל אותו בתגובה. בהמשך ביקשו רונית ועמוס מהנאשם ומאמו לשבת עמם לשיחה. לשאלת עמוס מה קרה, השיב לו הנאשם "מה אכפת לך, מי אתה", קם לכיוון המטבח, נטל סכין גדולה, התקרב לעמוס כשהוא אוחז בסכין ואמר לו שישחט אותו. אז ניגשה האם לנאשם, הדפה אותו מעמוס וחייבה אותו, והנאשם השליך את הסכין ארצה. בהמשך לכך ביקש עמוס להרגיע את הנאשם, והנוכחים התיישבו פעם נוספת בסלון. לשאלתו של עמוס מה אירע באותו הבוקר, השיב הנאשם כי ביקש להכין קפה ולא היה חלב. אז קם הנאשם מהספה, ניגש למטבח והפיל את מכשיר המיקרוגל לארץ. בגין אישום זה הורשע הנאשם בעבירות איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין; היזק לרכוש במזיד, לפי סעיף 452 לחוק העונשין.

עמוד 1

2. שירות המבחן הגיש מספר תסקירים. בתמצית: הנאשם בן 36, עבר מסכת חיים מורכבת. הוריו התגרשו בצעירותו. אמו סובלת מקשיים נפשיים (כאמור, נתונה תחת חסות אפטרופוס), ומערכת היחסים ביניהם מאופיינת במתיחות ובקונפליקטים חוזרים. הנאשם היה חשוף כל חייו לקשייה של האם, להתנהגות הפוגענית כלפיו, וגדל ללא הכוונה הורית. הוא סיים 10 שנות לימוד, שלאחריהן עבד בעבודות מזדמנות. לא גויס לצה"ל בהיעדר התאמה. עובר למעצרו בהליך דנן פנה ביוזמתו לאשפוז בבי"ח "לב השרון" למשך כשבועיים, במרפאה לטיפול בתחלואה כפולה. מגיל צעיר צרך סמים ואלכוהול, תחילה באופן מזדמן ובהמשך בתדירות גבוהה. הוא מוכר למערכת בריאות הנפש כמי שסובל מאישיות אנטי סוציאלית ומכור לסמים. לחובתו מספר הרשעות, חלקן בגין עבירות אלימות כלפי אמו. בהמלצת שירות המבחן השתלב הנאשם בחודש 12/20 בקהילה הטיפולית "אילנות", שם התמיד בטיפול משך כתשעה חודשים וחצי. הוא השתתף בפעילויות, בשיחות פרטניות ובטיפול קבוצתי, עמד בכללי הטיפול, ורכש כלים להתנהגות מקדמת בחייו. בצד זאת עלו קשיים במוטיבציה לשתף במצבו, ביצירת קשרים חברתיים ויכולת מצומצמת להיעזר בגורמים חיצוניים. הנאשם הפסיק את הטיפול בשלב ב' לאחר שיצא לשלושה ביקורי בית, וביטא חששות לעבור לשלב ג', בו אמור היה להתנהל בעצמאות ולצאת לעבודה. הוא לא שב מביקור בית, ודיווח לקהילה כי התלונן במשטרה בגין הטרדה מינית ע"י אחד המטופלים. בעקבות זאת סירב הנאשם לשוב לטיפול בקהילה.

הנאשם המשיך לשתף פעולה עם שירות המבחן, והסביר כי הוא תופס עצמו כמי שהשלים תהליך טיפולי משמעותי, תוך הבעת נכונות להשתלב בטיפול בהתמכרויות ב"בית חוסן", אך סופו של דבר לא השתלב במקום. הנאשם נתן בדיקות שתן נקיות משרידי סם. במקביל הוא ממשיך בטיפול במרפאה לבריאות הנפש "לב השרון", מגיע למעקב פסיכיאטרי כנדרש ומקבל טיפול תרופתי. כמו כן, הנאשם עובד למחיתו באופן מסודר בניקיון בתי עסק בשעות הלילה, ומתגורר בגפו בדירה בנתניה. בהיעדר נכונות מצדו של הנאשם להמשיך בטיפול, לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית.

3. בדיון מיום 14.9.22 טענו הצדדים לעונש. ב"כ המאשימה ביקשה לקבוע מתחם עונש יחיד, בין 8-18 חודשי מאסר, זאת לשיטתה בשל פגיעה ברף גבוה בערכים המוגנים. לחובת הנאשם הרשעות קודמות רלוונטיות, ותלוי כנגדו מאסר על-תנאי בן 6 חודשים. המאשימה ביקשה לגזור על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל, להפעיל את המאסר על-תנאי במצטבר, ולחייבו בנוסף במאסר על-תנאי, קנס ופיצויים למתלוננים.

בפתח טיעוניה הגישה ב"כ הנאשם אישור בדבר תלונה שהגיש הנאשם במשטרה בגין האירוע שבעקבותיו החליט לעזוב את הקהילה הטיפולית (ענ/1); דו"ח עו"ס מקהילת "אילנות", כזה המחזק את ההתרשמות החיובית מהתנהלותו של הנאשם בקהילה, בתוספת העמקת הידע באשר לנסיבות חייו העגומות של הנאשם לצד אמו, והאופן בו נדרש לטפל בה הגם שלא היה כשיר לכך, ונאלץ לחוות התקפי זעם ואלימות מצדה כלפיו (ענ/2); דו"ח סיכום אשפוז וחוו"ד פסיכיאטרית מהמרכז לבריאות הנפש "לב השרון" (ענ/3-ענ/4). ב"כ הנאשם עמדה על התיקון המשמעותי בכתב האישום, על כך שהאישום שהביא למעצרו של הנאשם נמחק מכתב האישום, ועל העובדה שהאירועים מושא כתב האישום התרחשו פרק זמן קצר לאחר שהנאשם שוחרר מאשפוז פסיכיאטרי שנעשה ביוזמתו. נסיבות חייו של הנאשם קשות, והוא סבל רבות בילדותו ובבגרותו בצילה של אמו. התנהלותו בקהילה הטיפולית הייתה חיובית ביותר, אלא שגם שם נפגע, אירוע שבעקבותיו לא היה מסוגל להמשיך בטיפול. למרות שעזב את הקהילה, ניכר כי הנאשם הפיק תועלת רבה מהטיפול: הוא נקי מסמים, מתגורר בגפו, עובד באופן מסודר ומקפיד על ביקורים סדירים וקבלת טיפול כנדרש במרפאה לבריאות הנפש. ב"כ הנאשם עמדה על הודייתו של הנאשם במיוחס לו, נטילת האחריות ושיתוף הפעולה עם

שירות המבחן. לשיטתה, מתחם העונש הראוי נמוך מזה לו עתרה המאשימה, וממילא יש לקבוע מתחם המתחיל במאסר צופה פני עתיד, זאת על רקע קרבתו של הנאשם לסייג היעדר שפיות. בגזירת העונש בתוך המתחם ביקשה להתחשב גם בנסיבות חייו הקשות של הנאשם. משכך ביקשה להפעיל את המאסר המותנה בחפיפה מרבית לעונש, להורות על ריצויו בדרך של עבודות שירות, ולנכות את פרק הזמן בו הנאשם היה נתון במעצר (מיום 4.8.20 עד יום 7.8.20 ומיום 1.9.20 עד יום 22.12.20).

הנאשם שיתף כי חרף החוויות הקשות שעבר, הצליח להפנים את הטיפול, ואימץ חלק מהתובנות כדרך חיים. לטענתו, עצם העובדה שהצליח להתגבר על קשייו לתת אמון בבני אדם, והגיע למשטרה כדי למסור תלונה, מבטאת שינוי מהותי בתפיסת המציאות שלו. לדבריו, "הרפלקס האוטומטי שלי במצב כזה זה לפגוע באותו אדם בחזרה, אבל בחרתי לברוח מהסיטואציה ולהגיש תלונה במשטרה ולבקש עזרה. זה דבר לא פשוט עבורי. אני מילדות לא סומך על המשטרה לאחר שעברתי דברים מורכבים". עוד סיפר כי "אני היום הכי שומר חוק שאני מכיר. אני אפילו לא חוצה את מעבר החציה באדום. אימצתי לעצמי ערכים שהפכו לדרך חיים. השרשתי בתוכי את הערכים שלמדתי מהקהילה. למרות כל הקשיים שעברתי וכל המקרה הקשה שעברתי שם".

4. בפתח הדיון מיום 20.9.22, אשר היה קבוע לשימוע גזר הדין, הודיע בית המשפט לצדדים כי הוא שוקל אפשרות להאריך את המאסרים המותנים משיקולי שיקום. לבקשת הצדדים נדחה הדיון על מנת לאפשר להם להשלים את טיעוניהם לעונש. בדיון מיום 18.10.22 הפנתה ב"כ המאשימה לגיליון הרישום הפלילי ולפסק דין משנת 2011 (עת/1, עת/3), מהם עולה כי לפני 11 שנים הוארך מאסר על-תנאי בעקבות עבירת איומים כלפי אמו של הנאשם. לאחר מכן חלה רגיעה, אלא שבשנת 2018 ביצע הנאשם עבירה נוספת, ושוב בשנת 2020 (כתב האישום דנן), ומכאן שלא ניתן לקבוע כי השתקם, ואין מקום לתת לו הזדמנות נוספת.

ב"כ הנאשם ביקשה לשקול לזכות הנאשם את פרק הזמן הממושך בו היה נתון במעצר ממש בטרם שוחרר לקהילה טיפולית (כארבעה חודשים), את תקופת הטיפול הממושכת, את הצלחתו של הנאשם להתמודד מאז עם משברים שחוה, בזכות כלים שרכש בקהילה. אביו של הנאשם נפטר - אירוע משמעותי וקשה עבורו, כזה שעלול היה לגרום לו להתדרדר, אך הוא צלח את המשבר. ביום 7.2.22 פנה הנאשם ביוזמתו למרכז לבריאות הנפש "לב השרון", לאחר שחוה תחושות החמרה במצבו הנפשי (ענ/5). עצם הפנייה היא תוצאה של ההליך הטיפולי, כשהנאשם למד כיצד לקבל עזרה. בדיקות שתן שנתן הצביעו על ניקיונו המתמשך מסמים, ומלמדות אף הן על הצלחת הטיפול. הפעלת התנאים וגזירת עונש מאסר, גם בדרך של עבודות שירות, תפגע בסיכויי שיקומו של הנאשם. היא הפנתה לפסיקה וביקשה לגזור על הנאשם צו מבחן במסגרתו יחויב במתן בדיקות שתן, צו של"צ, והארכת המאסרים המותנים.

5. בהתאם להחלטת בית המשפט הוגש תסקיר מבחן משלים (21.12.22). הנאשם ממשיך להתגורר בגפו, עובד באופן יציב בניקיון, מקיים קשר תקין עם אמו, ממשיך ליטול טיפול תרופתי, משתתף במעקב פסיכיאטרי במרפאה לבריאות הנפש, ונשמר מפני שימוש בסמים (בדיקת שתן נמצאה נקייה). הנאשם לא ראה צורך בחזרה למסגרת טיפולית. שיחה של קצינת המבחן עם אמו של הנאשם העלתה אף היא כי הקשר בין השניים חיובי, וכי מאז מועד ביצוע העבירה, לא התנהג כלפיה בתוקפנות. בסיכום התסקיר שבה קצינת המבחן על הערכתה, כי לנוכח צרכיו הטיפוליים של הנאשם, ובהיעדר מוטיבציה מצדו, הרי שאין מקום להעמידו בצו מבחן. בהתאמה, התקשתה להמליץ על הארכתם של

המאסרים המותנים. היא העריכה כי הנאשם מתאים מבחינה תפקודית לביצוע צו של"צ, כל עוד לא תחול נסיגה במצבו. בצד זאת סברה כי "בהיעדר תוכנית טיפול המשכית תהא בעלת יעילות נמוכה בהפחתת הסיכון במצבו". לדבריה, הנאשם ביטא הבנה לדרישות צו של"צ, ומחויבות לבצע צו מסוג זה. היא הציעה לדחות את הדיון לצורך הכנת תוכנית של"צ (בכפוף לתוצאת גזר הדין), והמליצה לחייב את הנאשם בצו למסירת בדיקות שתן לאיתור שרידי סם.

6. ביום 10.1.23 השלימו הצדדים (שוב) את טיעוניהם לעונש. ב"כ המאשימה סבר כי בית המשפט מנסה לעזור לנאשם יותר מכפי שהנאשם מנסה לעזור לעצמו, ומשכך נותרה המאשימה בעמדתה העונשית. ב"כ הנאשם סברה כי הפרמטרים כולם מלמדים על כך שהנאשם משכיל להתמיד בתהליך השיקומי, מנהל אורח חיים נורמטיבי, שומר על יציבות תעסוקתית, מצוי בקשר תקין עם אמו, נקי מסמים. לשיטתה, אין לראות בו כמי ששולל נזקקות טיפולית, אלא כמי ששולל את הצורך לחזור עתה לקהילה סגורה, לאחר ששהה בה תקופה ממושכת והתקדם מאז. משכך שבה אף היא על עתירתה.

הנאשם סיפר כי בעברו לא חשש מבית הסוהר, כי חי (אז) בתחושה שאין לו מה להפסיד. היום הנאשם מפחד מעונש שיגרם לו להתדרדר ולאבד את ניקיונו מסמים. הוא הביע חרטה וצער על מעשיו, וביקש לקבל אפשרות "לפתוח דף חדש" בחייו.

דיון

7. בכל הקשור בקביעת המתחם, בניגוד לעמדת ב"כ הצדדים, מצאתי כי נסיבותיהם השונות של האירועים מושא האישומים בכתב האישום המתוקן, מצדיקות קביעת מתחמי עונש נפרדים. אשר לאישום מס' 2, המדובר באיום לא מתוכנן, בשיחת טלפון בין הנאשם לבין אחיו, ללא נמען איום ממוקד - אמירה חמורה אמנם, אך כללית, ומכאן שמתחם העונש נע בין מאסר צופה פני עתיד לבין 6 חודשי מאסר בפועל. אישום מס' 3 חמור יותר. כאן מדובר באירוע בו איים הנאשם "לשחוט" גורם טיפולי שנכח בביתו, ועשה כן בעודו מחזיק בסכין. מנגד, המשך האירוע, כשהנאשם השליך את הסכין מידי לאחר שאמו חיבקה אותו, והעובדה כי האפוטרופוס של האם בליווי הבקר (המתלונן) המשיכו בשיחה טיפולית עם הנאשם ואמו, מלמד כי מידת המסוכנות שנשקפה מהנאשם איננה גבוהה, ובהתאמה חומרת האירוע. האיום לא היה מתוכנן, התרחש בפרק זמן קצר ביותר, ובשום שלב לא נעשה ניסיון לממש את האיום. אשר לענישה הנוהגת, עינתי בפסקי הדין שהגישו הצדדים, ואפנה לסקירת פסיקה במסגרת ת"פ (ראשל"צ) 21131-07-16 מדינת ישראל נ' ווקנין (29.10.18, פסקה 14). כן ראו ת"פ (נתניה) 26054-05-21 מדינת ישראל נ' גנאים (22.3.22). בגין אישום זה החלטתי לקבוע מתחם ענישה בין מאסר קצר שניתן לרצותו בדרך של עבודות שירות, לבין 8 חודשי מאסר בפועל.

8. אינני מקבל את בקשת ההגנה להגדיר את הנאשם כמי שקרוב לסייג אי השפיות, ומשכך אין מקום לקבוע מתחמי ענישה מקלים מאלו שנקבעו. מנגד, בכל הנוגע לגזירת העונש, ראוי להתחשב בהליך השיקומי הממושך והמשמעותי שביצע הנאשם, גם אם לא השלימו עד תומו. הנאשם - בעל רקע משפחתי, סוציאלי ומנטלי מורכב, כעולה מתסקירי המבחן והמסמכים שהוגשו על ידי ההגנה, הצליח להשתתף באופן מעורר הערכה בטיפול ממושך במסגרת קהילה סגורה, על כל הקשיים הכרוכים בכך. הוא השתחרר מהקהילה בחלוף כ-9.5 חודשים, וממשיך מאז במתן

בדיקות שתן נקיות מסמים, מתגורר בגפו, עובד למחייתו, ומשתתף באופן עקבי בטיפולים במסגרת שירותי בריאות הנפש. מהלך עניינים זה מצדיק לחרוג לקולה ממתחם העונש, זאת אף כשנתתי דעתי לעברו הפלילי הרלוונטי של הנאשם, ולמאסרים המותנים המרחפים מעל ראשו (מע"ת חב הפעלה בן 6 חודשים בגין עבירות האיומים, בתוספת מע"ת בר הפעלה בן 3 חודשים בגין עבירת היזק לרכוש במזיד - שניהם מהרשעתו האחרונה של הנאשם (ת"פ 59515-08-18)). הרשעותיו הקודמות של הנאשם (למעט האחרונה) רחוקות בזמן (בגין אירועים משנת 2010 וקודם לכן), וניכר כי הצליח לשמור על הפוגה ממושכת ממעורבות בפלילים. הנאשם היה נתון במעצר מאחורי סורג ובריח במסגרת ההליך דנן לפרק זמן משמעותי בן כמעט 4 חודשים. מדובר בתקופה המגיעה כדי שני שליש מתקופת המאסר המותנה (הארוך מביניהם).

9. על רקע התהליך הטיפולי-שיקומי המשמעותי שעבר הנאשם, אשר הצליח להיגמל מסמים במסגרת טיפול ממושך בקהילת "אילנות"; בהינתן האופן החיובי בו הוא מצליח לנהל את חייו, חי בגפו, עובד ומתפרנס, מוסר בדיקות שתן נקיות, משתתף כנדרש בטיפולים ומעקבים במסגרת שירותי בריאות הנפש, ולאחר שלקחתי בחשבון את פרק הזמן בו היה נתון הנאשם במעצר, מצאתי כי יהיה זה ראוי ליתן משקל עודף לשיקולי השיקום, לחרוג לקולה ממתחם העונש, ולהורות על חידוש המאסרים המותנים, תוך העמדת הנאשם בצו מבחן שיחייבו במתן בדיקות שתן, כמו גם בהמשך מעקב וטיפול נפשי ככל שיידרש. כן מצאתי לחייב את הנאשם בצו של"צ לתקופה מתונה, כעונש מוחשי נוסף על התקופה בה שהה במעצר. אמנם, שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית, על רקע הערכתו כי הנאשם זקוק להמשך טיפול משמעותי יותר מאשר מעקב בדיקות שתן. בהתאם, לא המליץ על הארכת המאסרים המותנים. מנגד, סבורני כי בבחירה בין גזירת עונש מאסר קצר שירוצה בעבודות שירות (תוך הפעלת המאסרים המותנים בחופף זה לזה ובחופף למאסר שייגזר, ובניכוי תקופת המעצר שריצה הנאשם, כך שתיוותר יתרת מאסר בעבודות שירות בת כחודשיים), לבין האפשרות להעמיד את הנאשם במבחן ומעקב אחר ניקיון מסמים וטיפול נפשי, בצד צו של"צ - ראוי לעשות שימוש בסמכות החריגה שנתן המחוקק, ולחדש את המאסרים המותנים משיקולי שיקום. כדוגמא למקרה בו מצא בית המשפט לדחות את ערעור המדינה, והורה על הארכת מאסר על-תנאי בניגוד לעמדת שירות המבחן שהמליץ על הפעלתו וריצויו בעבודות שירות, ראו עפ"ג (מרכז-לוד) 47293-04-17 מדינת ישראל נ' ססי (12.11.17).

10. אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. אני מורה על חידוש שני המאסרים המותנים (6 חודשים ו-3 חודשים) שהוטלו על הנאשם במסגרת ת"פ 59515-08-18, זאת למשך שנתיים נוספות.
- ב. הנאשם יבצע 80 שעות שירות לתועלת הציבור (של"צ) בהתאם לתוכנית שתוצע על ידי שירות המבחן. על הנאשם להשלים את ביצוע השל"צ תוך שנה מהיום בו תאושר התוכנית. הוסבר לנאשם כי אם לא יעשה כן, עשוי בית המשפט לגזור את דינו מחדש.

שירות המבחן מתבקש להגיש תסקיר משלים - תוכנית של"צ, תוך 21 ימים מהיום.

תז"פ בהתאם.

- ג. צו מבחן למשך שנה. הנאשם ייתן בדיקות שתן בהתאם לדרישת שירות המבחן, ימשיך בטיפול נפשי ככל שיידרש, וישתתף בשיחות מעקביות בהתאם לשיקול דעת שירות המבחן. להסרת

עמוד 5

ספק, הנאשם איננו מחויב בהשתתפות בתוכנית טיפולית אינטנסיבית מחוץ לכותלי שירות המבחן, למעט קבלת טיפול נפשי לפי שיקול דעת הגורמים המטפלים בשירותי בריאות הנפש. הוסברה לנאשם משמעותו של צו המבחן ואפשרות הפקעתו והטלת עונש במקומו.

ד. הנאשם ייתן התחייבות בסך 1,000 ₪ להימנע במשך שלוש שנים מביצוע עבירת אלימות מסוג פשע או עוון, לרבות איומים. הנאשם יצהיר על התחייבותו לפני עוד היום, שאם לא כן, ירצה תקופת מאסר בת 5 ימים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ד טבת תשפ"ג, 17 ינואר 2023, במעמד הצדדים.

המזכירות תעביר עותק מגזר הדין לשירות המבחן.